

Lag om ändring i bankrörelselagen (1987:617);

SFS 1996:746

Utkom från trycket
den 28 juni 1996

utfärdad den 19 juni 1996.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om bankrörelselagen (1987:617),

dels att 1 kap. 1 och 3 §§, 3 kap. 3, 14 och 15 §§, 7 kap. 10, 13, 14 och 16 §§ samt rubriken närmast före 7 kap. 10 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas fyra nya paragrafer, 3 kap. 8 a § samt 7 kap. 13 a, 14 a och 14 b §§, av följande lydelse.

1 kap.

1 §² Denna lag innehåller bestämmelser om den rörelse som en bank får driva samt vissa andra för banker gemensamma bestämmelser. Bestämmelser om hur en bank bildas och om dess organisation m.m. finns i bankaktiebolagslagen (1987:618), sparbankslagen (1987:619) och lagen (1995:1570) om medlemsbanker.

Med *bank* förstås i denna lag bankaktiebolag, sparbank och medlemsbank.

Med en *banks stadgar* förstås i denna lag bolagsordning för bankaktiebolag, reglemente för sparbank och stadgar för medlemsbank.

För varje bank skall finnas ett huvudkontor i Sverige.

För utländska bankföretags verksamhet genom filial i Sverige gäller bestämmelserna i denna lag i tillämpliga delar och i övrigt lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Denna lag gäller inte för verksamhet som bedrivs av Sveriges riksbank.

3 §³ I denna lag avses med

1. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

2. *qualificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

3. *filial*: ett avdelningskontor med självständig förvaltning; om ett utländskt bankföretag etablerar sig i Sverige enligt 4 § första stycket 1 eller 5 § 1, skall etableringen anses som en enda filial, även om flera driftställen inrättas.

Ett bankföretag och ett annat företag skall anses ha nära förbindelser, om

1. det ena företaget direkt eller indirekt genom dotterbolag äger 20 pro-

¹ Prop. 1995/96:173, bet. 1995/96:NU23, rskr. 1995/96:285. Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 95/26/EG av den 29 juni 1995 om ändring av direktiv 77/780/EEG och 89/646/EEG om kreditinstitut, direktiv 73/239/EEG och 92/49/EEG om andra direkta försäkringar än livförsäkringar, direktiv 79/267/EEG och 92/96/EEG om direkta livförsäkringar, direktiv 92/22/EEG om tjänster inom värdepappersområdet och direktiv 85/611/EEG om företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) i syfte att stärka tillsynen på dessa områden (EGT nr L 168, 18.7. 1995, s. 7, Celex 395 L0026).

² Senaste lydelse 1995:1572.

³ Senaste lydelse 1992:1613.

cent eller mer av kapitalet eller disponerar över 20 procent eller mer av samtliga röster i det andra företaget,

2. det ena företaget direkt eller indirekt utgör moderföretag till det andra eller det finns en annan likartad förbindelse mellan företagen, eller

3. båda företagen är dotterföretag till eller har en likartad förbindelse med en eller samma juridiska person eller står i ett motsvarande förhållande till en och samma fysiska person.

Nära förbindelser föreligger även mellan en fysisk person och ett bankföretag, om den fysiska personen

1. äger mer än 20 procent av kapitalet eller disponerar över mer än 20 procent av samtliga röster i bankföretaget, eller

2. på annat sätt har sådant inflytande över bankföretaget att personens ställning motsvarar den som ett moderföretag har i förhållande till ett dotterföretag eller det finns annan likartad förbindelse mellan honom och bankföretaget.

3 kap.

3 §⁴ Den som är underårig, i konkurs eller underkastad näringsförbud eller som har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken får inte vara revisor.

Revisorerna skall ha den insikt i och erfarenhet av redovisning och ekonomiska förhållanden som med hänsyn till arten och omfånget av bankens verksamhet fordras för uppdragets fullgörande.

Till revisor kan utses även ett registrerat revisionsbolag. Bestämmelser om vem som kan vara huvudansvarig för revisionen och om undermåttsskyldighet finns i 12 § lagen (1995:528) om revisorer. Bestämmelserna i 5 § om behörighet, i 8 a § om rapporteringsskyldighet och i 13 § om rätt att närvara på stämma tillämpas på den huvudansvarige.

8 a § Om revisorn vid fullgörandet av sitt uppdrag i banken får kännedom om förhållanden som

1. kan utgöra en väsentlig överträdelse av de författningar som reglerar bankers verksamhet,

2. kan påverka bankens fortsatta drift negativt, eller

3. kan leda till att revisorn avstyrker att balansräkningen eller resultaträkningen fastställs eller till anmärkning enligt 11 §, skall revisorn omgående rapportera detta till Finansinspektionen.

Revisorn har en motsvarande rapporteringsskyldighet om han eller hon får kännedom om förhållanden som avses i första stycket vid fullgörande av uppdrag som revisorn har i bankens moderföretag eller dotterföretag eller ett företag som har en likartad förbindelse med banken.

14 §⁵ Revisorerna får inte lämna upplysningar till en enskild aktieägare, huvudman, medlem eller utomstående om sådana angelägenheter som de har fått kännedom om vid fullgörandet av sina uppdrag, om det kan vara till nackdel för banken.

I 1 kap. 10 § föreskrivs att enskildas förhållanden till bank inte obehörigen får röjas.

⁴ Senaste lydelse 1995:536.

⁵ Senaste lydelse 1992:1613.

Revisorerna är skyldiga att

1. till stämman lämna alla upplysningar som stämman begär, om det inte skulle vara till väsentlig nackdel för banken eller till nämnvärd olägenhet för enskild,

2. till medrevisorer, granskare som avses i 15 §, ny revisor och, om banken har försatts i konkurs, konkursförvaltare lämna erforderliga upplysningar om bankens angelägenheter, samt

3. på begäran lämna upplysningar om bankens angelägenheter till undersökningsledaren under förundersökning i brottmål.

Bestämmelser om revisorers rapporteringsskyldighet till Finansinspektionen finns i 8 a §.

15 §⁶ Varje röstberättigad kan väcka förslag om att Finansinspektionen skall utse granskare för särskild granskning av bankens förvaltning och räkenskaper under viss förfluten tid eller av vissa åtgärder eller förhållanden i banken. Förslaget skall framställas på en ordinarie stämma eller på stämma där ärendet enligt kallelsen skall behandlas. Finansinspektionen skall på begäran av röstberättigad och efter att ha hört bankens styrelse förordna en eller flera granskare, om förslaget biträds

1. i ett bankaktiebolag av ägare till minst en tiondel av samtliga aktier eller en tredjedel av de företrädde aktierna,

2. i en sparbank av minst en tiondel av samtliga huvudmän eller en tredjedel av de närvarande huvudmännen, eller

3. i en medlemsbank av minst en tiondel av samtliga röstberättigade eller en tredjedel av de närvarande röstberättigade.

I en medlemsbank kan innehavaren av förlagsandelar begära hos styrelsen att granskare utses. Begärs detta av innehavare som företräder förlagsinsatser till ett sammanlagt belopp motsvarande minst en tiondel av det totalt inbetalda insatskapitalet, skall styrelsen senast inom två månader göra framställning härom hos Finansinspektionen. Försummas detta får varje innehavare av en förlagsandel göra sådan framställning.

Vad som sägs om revisorer i 3 § första och tredje styckena, 5, 8 a, 9, 13 och 14 §§ samt 5 kap. 2 och 4-8 §§ tillämpas även i fråga om granskare.

Yttrande över granskningen skall avges till stämman. Yttrandet skall hållas tillgängligt hos banken under minst en vecka före stämman för aktieägare, huvudman, medlem eller annan röstberättigad och genast sändas till var och en av dem som begär det. Yttrandet skall också läggas fram på stämman. På samma sätt skall yttrandet hållas tillgängligt för och sändas till innehavare av förlagsandelar, om granskaren har utsetts på begäran av sådan innehavare.

7 kap.

Ägarprövning m.m.

10 §⁷ Ett direkt eller indirekt förvärv av aktier eller andelar i en bank, som medför att förvärvarens sammanlagda innehav utgör ett kvalificerat innehav, får ske bara efter tillstånd av Finansinspektionen. Detsamma gäller förvärv som innebär att ett kvalificerat innehav ökas så att det uppgår till

⁶ Senaste lydelse 1995:1572.

⁷ Senaste lydelse 1995:1572.

eller överstiger 20, 33 eller 50 procent av kapitalet eller röstetalet för samtliga aktier eller andelar eller så att banken blir dotterföretag.

Tillstånd enligt första stycket skall meddelas före förvärvet. Om förvärvet har gjorts genom bodelning, arv, testamente, bolagsskifte eller på annat liknande sätt, krävs i stället tillstånd för att förvärvaren skall få behålla de aktier eller andelar som erhållits. Förvärvaren skall ansöka om tillstånd till ett sådant förvärv inom sex månader efter det att aktierna eller andelarna erhållits.

13 §⁸ När ett bankaktiebolag eller en medlemsbank får kännedom om att aktier eller andelar i banken blivit föremål för ett sådant förvärv som avses i 10 § eller för en sådan avyttring som avses i 12 §, skall banken snarast anmäla förvärvet eller avyttringen till Finansinspektionen.

När ett bankaktiebolag eller en medlemsbank i annat fall får kännedom om att den har nära förbindelser med någon annan, skall banken snarast anmäla det till Finansinspektionen.

Ett bankaktiebolag eller en medlemsbank skall årligen till Finansinspektionen anmäla namnen på de ägare som har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar i banken samt storleken på innehaven.

13 a § Om en juridisk person har ett kvalificerat innehav i en bank, skall den juridiska personen snarast anmäla ändringar av vilka som ingår i dess ledning till Finansinspektionen.

14 §⁹ Om ägaren till ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar utövar eller kan antas komma att utöva sitt inflytande på ett sätt som motverkar en sund utveckling av verksamheten i banken, får Finansinspektionen besluta att ägaren vid stämman inte får företräda fler aktier eller andelar än som motsvarar ett innehav som inte är kvalificerat. Detsamma gäller, om en sådan ägare i väsentlig mån har åsidosatt skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet.

Om ägaren till ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar har underlåtit att ansöka om tillstånd till ett förvärv som avses i 10 §, får inspektionen besluta att ägaren vid stämman inte får företräda aktierna eller andelarna till den del de omfattas av ett krav på tillstånd.

Om någon i strid med ett beslut av inspektionen har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar, får innehavaren inte företräda aktierna eller andelarna till stämman till den del innehavet står i strid med beslutet.

Finansinspektionen får förelägga en ägare som avses i första stycket att avyttra så stor del av aktierna eller andelarna att innehavet därefter inte är kvalificerat. En ägare som avses i andra eller tredje stycket får föreläggas att avyttra så stor del av aktierna eller andelarna att innehavet inte står i strid med inspektionens beslut.

14 a § Om det finns särskilda skäl, får Finansinspektionen begära att tingsrätten förordnar en lämplig person att som förvaltare företräda sådana aktier eller andelar som enligt 14 § inte får företrädas av ägaren. Sådan

⁸ Senaste lydelse 1995:1572.

⁹ Senaste lydelse 1995:1572.

ansökan prövas av tingsrätten i den ort där ägaren har sitt hemvist, eller om ägaren inte har hemvist i Sverige, av Stockholms tingsrätt.

En förvaltare har rätt till skälig ersättning för arbete och utlägg. Ersättningen skall betalas av ägaren till aktierna eller andelarna och skall på begäran förskottas av banken. Om den betalningsskyldige inte godtar förvaltarens anspråk, fastställs ersättningen av tingsrätten.

14 b § Om en bank har nära förbindelser med någon annan och det hindrar en effektiv tillsyn av banken, får Finansinspektionen förelägga innehavare av aktier eller andelar som medför att förbindelserna är nära att avyttra så stor del av aktierna eller andelarna att så inte längre är fallet.

Finansinspektionen får även besluta att den eller de som omfattas av ett beslut enligt första stycket inte får företräda aktierna eller andelarna vid stämman. I så fall skall bestämmelserna i 14 a § tillämpas.

16 §¹⁰ En svensk banks oktroj skall återkallas av Finansinspektionen om

1. banken inte har anmälts för registrering inom föreskriven tid eller anmälan har avskrivits eller avslagits genom ett beslut som har vunnit laga kraft,

2. banken inte inom ett år efter registrering har börjat driva bankrörelse, eller banken dessförinnan förklarat sig avstå från oktrojen,

3. banken har överlåtit hela sin rörelse,

4. banken under en sammanhängande tid av ett år inte drivit bankrörelse,

5. banken genom att överträda en bestämmelse som avses i 15 § eller på annat sätt visat sig olämplig att utöva sådan verksamhet som oktrojen avser,

6. bankens kapitalbas understiger det minsta belopp som krävs enligt 2 kap. 9 § andra stycket och bristen inte har täckts inom tre månader från det att den blev känd för banken,

7. banken inte fullgjort sina skyldigheter enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti och inte vidtagit rättelse inom ett år från det att inspektionen har förelagt banken att fullgöra sina skyldigheter med förklaring att bankens oktroj kan komma att återkallas, eller

8. någon som ingår i bankens styrelse inte uppfyller de krav som anges i 2 kap. 3 § tredje stycket 3 och fjärde stycket bankaktiebolagslagen (1987:618), 2 kap. 3 § tredje stycket 2 sparbankslagen (1987:619) eller 2 kap. 2 § fjärde stycket 3 och femte stycket lagen (1995:1570) om medlemsbanker.

Om det är tillräckligt får inspektionen i de fall som anges i första stycket 4 och 5 i stället för att återkalla oktrojen meddela varning. I fall som avses i första stycket 6 får inspektionen medge förlängd tid för täckande av bristen, om det finns särskilda skäl. I fall som avses i första stycket 8 får oktrojen återkallas bara om Finansinspektionen först beslutat att anmärka på att personen ingår i styrelsen och han eller hon, sedan en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader gått, fortfarande finns kvar i styrelsen.

Om oktrojen återkallas får inspektionen besluta hur avvecklingen av rörelsen skall ske.

Ett beslut om återkallelse får förenas med förbud att fortsätta verksamheten.

¹⁰ Senaste lydelse 1995:1594.

SFS 1996:746

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1996.

På regeringens vägnar

ERIK ÅSBRINK

Mats Walberg
(Finansdepartementet)
